

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан гістарычнага факультэта

_____ С. М. Ходзін

«_____» _____ 2012 г.

Рэгістрацыйны № ТД-_____/р.

**Гісторыя паўднёвых і заходніх славян
(раздел «Гісторыя заходніх славян у навейшы час»)**

Вучэбная праграма для спецыяльнасці

1-21 03 01 Гісторыя (айчынная і сусветная)

Факультэт гістарычны

Кафедра гісторыі паўднёвых і заходніх славян

Курс 3 (бел. м.)

Семестр 5(1)

Лекцыі — 42 гадз.

Экзамен 5(1)

Практычныя (семінарскія)

заняткі — 20 гадз.

КСР — 6 гадз.

Усяго аўдыторных

гадзін па дысцыпліне — 68 гадз.

Усяго гадзін

па дысцыпліне — 118 гадз.

Форма атрымання

вышэйшай адукацыі — вочная

Составитель: к.и.н., доцент Козик Л.А.

2012 г.

Вучэбная праграма састаўлена на аснове тыпавай праграмы курса «Гісторыя паўднёвых і заходніх славян», утвэржд. 20.04.2009 г., рег.№ ТД–Д. 084/тип.

Разгледжана і рэкамендавана да зацверджання на паседжанні кафедры гісторыі паўднёвых і заходніх славян

«18» мая 2012 г., пратакол № 13.

Загадчык кафедрай

А.П. Салькоў

Адобрана і рэкамендавана да зацвярджэння вучэбна-метадычнай камісіяй гістарычнага факультэта

«22» мая 2012 г., пратакол № 9

Старшыня

В. В. Сяргеенкава

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма дысцыпліны “Гісторыя заходніх славян у навейшы час” распрацавана ў адпаведнасці з наступнымі нарматыўнымі і метадычнымі дакументамі:

— Макет адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі першай ступені (зацверджаны загадам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 13.06.2006 г. № 374);

— Адукацыйны стандарт «Вышэйшая адукацыя. Першая ступень. Спецыяльнасць 1-21 03 01 Гісторыя (па накірунках) (зацверджаны 29.05. 2008);

У вучэбнай праграме ўлічаны наступныя патрабаванні адукацыйнага стандарту.

1.1. Агульныя патрабаванні да фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый выпускніка. Агульныя патрабаванні да фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый выпускніка вызначаюцца наступнымі прынцыпамі:

— гуманізацыі як прыярытэтнага прынцыпу адукацыі, што забяспечвае асобна-арыентаваны характар адукацыйнага працэсу і творчую рэалізацыю выпускніка;

— фундаменталізацыі, што спрыяе арыентацыі зместу дысцыплін сацыяльна-гуманітарнага цыклу на выяўленне сутнасных асноў і сувязей між разнастайнымі працэсамі навакольнага свету, прыродазнаўчымі і гуманітарнымі ведамі;

— кампетэнтнаснага падыходу, што вызначае сістэму патрабаванняў да арганізацыі адукацыйнага працэсу, накіраваных на ўмацаванне яго практычнай арыентаванасці, павышэнне ролі самастойнай працы студэнтаў пры вырашэнні задач і сітуацый, якія мадэлююць сацыяльна-прафесійныя праблемы, фарміраванне ў выпускнікоў здольнасці дзейнічаць у зменлівых жыццёвых умовах;

— сацыяльна-асобаснай падрыхтоўкі, што забяспечвае фарміраванне ў студэнтаў сацыяльна-асобаснай кампетэнтнасці, заснаванай на адзінстве набытых гуманітарных ведаў і ўменняў, эмацыянальна-каштоўнасных адносін і сацыяльна-творчага вопыту з улікам інтарэсаў, патрэбаў і магчымасцей навучэнцаў;

— міждысцыплінарнасці і інтэгратыўнасці сацыяльна-гуманітарнай адукацыі, рэалізацыя якіх забяспечвае цэласнасць вывучэння гуманітарных ведаў і іх узаемасувязь з сацыяльным кантэкстам будучай прафесійнай дзейнасці выпускніка.

У адпаведнасці з вышэйпаказанымі прынцыпамі выпускнік вышэйшай навучальнай установы пры падрыхтоўцы ў рэчышчы адукацыйнай праграмы першай ступені павінен набыць наступныя сацыяльна-асобасныя кампетэнцыі:

- кампетэнцыя культурна-каштоўнаснай і асобаснай арыентацыі;
- кампетэнцыя грамадзянскасці і патрыятызму;
- кампетэнцыя сацыяльнага ўзаемадзеяння;
- кампетэнцыя камунікацыі;

- кампетэнцыя зберажэння здароўя;
- кампетэнцыя самаўдасканалення.

Замацаванне ў выпускніка сацыяльна-асобасных кампетэнцый спрыяе развіццю сацыяльна-прафесійнай кампетэцыі як інтэграванага выніку адукацыйнага працэсу ў ВНУ.

Выпускнік у выніку сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі павінен развіць наступныя метапрадметныя кампетэнцыі:

- валоданне метадамі сістэмнага і параўнаўчага аналізу;
- сфарміраванне крытычнага мыслення;
- валоданне ўменнямі праектаваць і прагназаваць;
- уменне вучыцца, павышаць кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця;
- уменне працаваць у камандзе;
- сфарміраванне асобасных якасцей: самастойнасці, адказнасці, арганізава-насці, мэтаскіраванасці і іншых матывацыйна-каштоўнасных і эмацыянальна-валявых якасцей.

1.2. Мэты і задачы вучэбнай дысцыпліны. Агульны курс “Гісторыя заходніх славян ў навейшы час” як навуковая дысцыпліна і вучэбны курс з’яўляецца важнай часткай выкладання славістыкі ў ВНУ. Праграма дадзенага курса прызначаецца для студэнтаў, якія навучаюцца па спецыяльнасцях 1-21 03 01 Гісторыя (айчынная і сусветная), а таму адаптавана да дадзенай спецыяльнасці.

Асноўнай мэтай навучання з’яўляецца вызначэнне месца і ролі заходнеславянскіх краін, якія займаюць важнае геапалітычнае месца паміж Захадам і Усходам, у еўрапейскай гісторыі і ў міравым гістарычным працэсе.

Праграма адлюстроўвае нацыянальны і рэгіянальны падыходы. Дае інтэграванае выкладанне важнейшых праблем гісторыі славянскіх народаў. У сувязі з тым, што дадзены курс чытаецца паралельна з курсамі па айчыннай гісторыі, а таксама гісторыі Заходняй Еўропы, ён прадугледжвае комплекснае выкарыстанне сістэмнага і параўнальнага аналіза. Зыходзячы з гэтага, ў аснову праграмы пакладзены праблемна-храналагічны і кампаратывісцкі прынцыпы, што дазваляе ахапіць гісторыю славян з 1914 г. да пачатку XXI ст. і супаставіць яе з гісторыяй іншых народаў суседніх краін.

Праграма звязана адзінай канцэпцыяй, прынцыпамі адбора і выкладання матэрыяла. Структура праграмы ўлічвае прынцып гістарызма і адзначаецца адпаведнасцю гістарычнай рэчаіснасці. Праграма пабудавана ў адпаведнасці з традыцыйным у славяназнаўстве краіназнаўчым прынцыпам вывучэння матэрыяла у кантэксце этнаканфесійных, культурных і дзяржаўна-палітычных асаблівасцей славянскіх краін. Яна закранае асноўныя праблемы гісторыі ўсяго рэгіёна Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы. Структурна курс дзеліцца на раздзелы, якія адпавядаюць важнейшым этапам гісторыі славянскіх краін.

Праграма адлюстроўвае змест курса “Гісторыя заходніх славян са старажытных часоў да пачатку XXI ст.» і вызначае аб’ём ведаў, які патрабуецца для студэнтаў адзначанай спецыяльнасці на гістарычным факультэце. пры распрацоўцы праграмы ўлічваўся вопыт чытання лекцый і правядзення семінарскіх заняткаў на гістарычным факультэце Беларускага дзяржаўнага

універсітэта. У якасці галоўных праблем выступае аналіз сацыяльна-эканамічнага развіцця, палітычнага ладу, унутранай і знешняй палітыкі, характарыстыка сацыяльных і палітычных рухаў, развіццё грамадскай думкі, міжнацыянальныя і міжканфэйныя адносіны.

У адпаведнасці з пастаўленымі задачамі праграма ўзгоднена з праграмамі агульных курсаў “Гісторыя паўднёвых славян са старажытных часоў да пачатку XXI ст.”, “Гісторыя Расіі”, “Гісторыя Беларусі”, “Гісторыя Еўропы і Амерыкі”.

У інфармацыйнай частцы праграмы змяшчаецца спіс крыніц, вучэбных дапаможнікаў і даследчыцкай літаратуры, якія студэнты павінны засвоіць самастойна. Асаблівая увага надаецца навейшым даследаванням, якія не ўключаны ў бібліяграфічныя раздзелы падручнікаў.

Падчас вывучэння курса асноўнымі метадамі з’яўляецца праца з крыніцамі і літаратурай, абмеркаванне праблем на семінарскіх занятках, дыскусіі па праблемах гісторыі славянскіх краін. Студэнтам даецца магчымасць падрыхтаваць самастойныя творчыя работы.

Асноўнымі мэтамі выкладання дысцыпліны “Гісторыя заходніх славян у навейшы час” з’яўляецца:

- фарміраванне і развіццё гістарычнага мыслення студэнтаў;
- фарміраванне прафесійных кампетэнцый студэнтаў;
- раскрыццё агульных тэндэнцый і спецыфікі развіцця заходнеславянскіх народаў з 1914 г. да пачатку XXI ст.

У адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарта да кампетэнцый выпускніка па дысцыпліне “Гісторыя заходніх славян у навейшы час” студэнт павінен:

ведаць:

- асноўныя этапы і асаблівасці гістарычнага працэса ў Польшчы, Чэхіі і Славакіі;
- формы, змест і вынікі цывілізацыйнага ўзаемадзеяння заходнеславянскіх краін з іншымі рэгіёнамі свету;
- змест і спецыфіку вырашэння задач эканамічнага, сацыяльна-палітычнага і духоўнага жыцця заходнеславянскіх краін у розныя перыяды гісторыі;
- асноўную літаратуру і крыніцы па гісторыі заходнеславянскіх краін,
- змест этнакультурных працэсаў у польшчы, Чэхіі і Славакіі, змены ў рэлігійна-ідэалагічнай сферы.

умець:

- выкарыстоўваць атрыманыя веды для вырашэння канкрэтных педагагічных, метадычных, інфармацыйна-пошукавых, навуковых і навацыйных і іншых задач;
- даказваць прыярытэтнасць агульнаславянскай спадчыцы ў гісторыі славян;
- знаходзіць агульнае і адметнае ў развіцці заходнеславянскіх народаў;
- тлумачыць уплыў розных культурна-цывілізацыйных фактараў на сацыяльна-эканамічныя, этна-канфесійнае. Дзяржаўна-палітычнае і культурнае развіццё славянскіх народаў;

– характарызаваць ролю і месца чэхаў, славакаў і палякаў у рэгіянальным, цывілізацыйным і геапалітычным развіцці;

– аналізаваць крыніцы па гісторыі славян і на іх аснове рабіць самастойныя навукова абаснаваныя высновы;

– даваць самастойную і доказную ацэнку навуковых прац і вучэбнай літаратуры па асноўных аспектах гісторыі славянскіх краін.

1. 3. Структура зместа вучэбнай дысцыпліны. У структуры зместа вучэбнай дысцыпліны вылучаюцца ўзбуйненыя дыдактычныя адзінкі (раздзелы). Структура зместу вучэбнай дысцыпліны ўключае: раздзелы, тэмы вучэбных заняткаў.

Па кожнаму вучэбнаму раздзелу ў адпаведнасці з мэтамі і задачамі па фарміраванню і развіццю ў студэнтаў прафесійных кампетэнцый праектуюцца і праводзяцца пэўныя лекцыйныя і семінарскія заняткі. Змест тыпавай праграмы па гісторыі заходніх славян дазваляе вывучаць дысцыпліну як па праблемнаму, так і храналагічнаму прынцыпу.

1. 4. Метады навучання. Па кожнаму вучэбнаму раздзелу ў адпаведнасці з яго мэтамі і задачамі па фарміраванню і развіццю ў студэнтаў прафесійных кампетэнцый праектуюцца і выкарыстоўваюцца розныя педагагічныя тэхналогіі. Сярод найбольш перспектыўных і эфектыўных сучасных інавацыйных адукацыйных сістэм і тэхналогій пры вучэнні курса “Гісторыя заходніх славян у навейшы час” будуць выкарыстоўвацца розныя мадэлі кіруемай самастойнай работы студэнтаў, інфармацыйныя тэхналогіі, інтэрактыўныя метады.

1.5. Кіруемая самастойная работа студэнтаў. Важную ролю ў падрыхтоўцы спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй адыгрывае выкарыстанне кампетэнтнаснага падыходу, які істотна ўзмацняе практычную арыентаванасць адукацыйнага працэсу і павялічвае ролю накіроўваемай самастойнай працы студэнтаў. Накіроўваемая самастойная праца студэнтаў арганізуецца ў адпаведнасці з Палажэннем аб самастойнай працы студэнтаў БДУ, а таксама досведам гістарычнага факультэта БДУ. (Гл.: Сергеенкова В. В. Управляемая самостоятельная работа студентов. Модульно-рейтинговая и рейтинговая системы. Мн., 2004; Лобанов А. П., Дроздова Н. В. Управляемая самостоятельная работа студентов в контексте инновационных технологий. Мн., 2005; Педагогические основы самостоятельной работы студентов / Под ред. О. Л. Жук. Мн., 2005).

Кіруемая самастойная праца студэнтаў прадугледжвае напісанне рэцэнзіі на навуковы артыкул, анатацыі на навуковую манаграфію, напісанне канспекта па вывучэнні першакрыніц і навуковай літаратуры і інш.

1.6. Дыягностыка сфарміраванасці кампетэнцый студэнта. Адукацыйным стандартам першай ступені цыклу вызначаецца наступная працэдура дыягностыкі:

— вызначэнне аб’екта дыягностыкі, якім з’яўляюцца кампетэнцыі выпускніка;

— выяўленне фактычных вучэбных дасягненняў студэнта з дапамогай крытэрыяльна-арыентаваных тэстаў і іншых сродкаў дыягностыкі;

— вымярэнне ступені адпаведнасці вучэбных дасягненняў студэнта патрабаванням навучальнага стандарта;

— ацэнка вынікаў адпаведнасці вучэбных дасягненняў студэнта патрабаванням адукацыйнага стандарта (з дапамогай шкалы ацэнак).

Ацэнка вучэбных дасягненняў студэнтаў на працягу семестра і на экзамене адбываецца па дзесяцібальнай сістэме. Для дыягностыкі сфарміраванасці кампетэнцый выкарыстоўваюцца наступныя сродкі: праверка канспектаў, індывідуальныя кансультацыі, праверка пісьмовых заданняў і інш.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛА

1. Заходнеславянскія землі ў гады Першай сусветнай вайны. Грамадска-палітычны і нацыянальна-вызваленчы рух на польскіх землях. Усталяванне акупацыйных рэжымаў Германіі і Аўстра-Венгрыі. Маніфест 5 лістапада 1916 г. Пазіцыя Расіі. Змяненне характара польскага пытання ў 1917 г. Фарміраванне інстытутаў дзяржаўнай улады на польскіх землях і за мяжой. Рэгенцкі савет. Польскі нацыянальны камітэт. Спраба вырашэння польскага пытання на перамовах у Брэсце. “14 пунктаў” В. Вільсана.

Грамадска-палітычны і нацыянальна-вызваленчы рух на чэшскіх і славацкіх землях. «Мафія». Дзейнасць чэшскіх і славацкіх дзеячаў у эміграцыі. Чэхаславацкі нацыянальны савет. Кліўлендская дамоўленасць 1915 г. Стварэнне і дзейнасць Чэшскага саюза ў Вене і Нацыянальнага камітэта ў Празе. Пад’ём нацыянальна-вызваленчага руху ў 1918 г.

2. Польшча ў міжваенны перыяд і гады Другой сусветнай вайны. Утварэнне і станаўленне польскай дзяржавы (1918–1921 гг.). Узнікненне рэгіянальных цэнтраў улады восенню 1918 г. Роспуск Рэгенцкага савета. Перадача ўлады Ю. Пілсудскаму. Урад Е. Марачэўскага. Малая канстытуцыя. Фарміраванне межаў дзяржавы. Познаньскае паўстанне. Праблема Цешынскай Сілезіі. Сілезскія паўстанні. Плебісцыт у Варміі, Мазурах, Павіслі. Канцэпцыі ўсталявання ўсходняй мяжы. Рыжская мірная дамова. Сакавіцкая канстытуцыя 1921 г.

Сацыяльна-эканамічныя рэформы першай паловы 1920-х гг. Асаблівасці палітычнай сістэмы. Парламенцкія выбары 1922 г. Забойства прэзідэнта Г. Нарутовіча. Урады кааліцыі «Х’ена-Пяст». Урад С. Грабскага. Адносіны з Ватыканам. Сацыяльныя супярэчнасці. Становішча нацыянальных меншасцей. Палітыка паланізацыі.

Дзяржаўны пераварот 1926 г. Ю. Пілсудскі. Характар і асноўныя рысы рэжыма “санацыі”. Аграрная рэформа 1926 г. Асаблівасці сусветнага эканамічнага крызіса канца 1920-х – пачатку 1930-х гг. Абвастрэнне палітычных і нацыянальных супярэчнасцей. Стварэнне, дзейнасць і разгром “Цэнтралева”. “Брэцкія” выбары 1930 г. Узмацненне жорсткасці рэжыма “санацыі”. Паляпшэнне гаспадарчай кан’юнктуры ў сярэдзіне 1930-х гг. Красавіцкая канстытуцыя 1935 г. Нацыянальныя рухі на тэрыторыі Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. «Польскае пытанне» у Камінтэрне. Роспуск Польскай камуністычнай партыі.

Польскае пытанне на Парыжскай мірнай канферэнцыі 1919 г. Версальская мірная дамова. Знешнепалітычныя прыярытэты польскай дзяржавы. Палітыка “балансавання”. Польска-савецкія і польска-нямецкія адносіны. Польшча і стварэнне сістэмы еўрапейскай калектыўнай бяспекі. Удзел Польшчы ў падзеле Чэхаславакіі. Абвастрэнне польска-германскіх адносін. Польска-англійская і польска-французская дамовы 1939 г. Савецка-германская дамова аб ненападзе 1939 г. і Польшча.

Германа-польская ваенная кампанія. Далучэнне часткі польскіх земляў да «Рейху» і стварэнне Генерал-губернастарства. Нямецкі акупацыйны рэжым. Савецка-польская ваенная кампанія. Дзейнасць урада ў эміграцыі. Ул. Сікорскі. Стварэнне і дзейнасць польскіх узброеных сіл. «Польскае пытанне» на міжнароднай арэне. Польшка-савецкія адносіны. Узнікненне і развіццё Руху Супраціву на польскіх землях. Дэлегатура. Армія Краёва. Камуністычная плынь у Руху Супраціву. Польская рабочая партыя. Армія Людова. Польскія камуністычныя аб'яднанні ў СССР. Стварэнне Краёвай рады нарадавай. Польскі камітэт нацыянальнага вызвалення. Варшавскае паўстанне (1944 г.). Вызваленне Польшчы.

Культура Польшчы. Народная адукацыя. Развіццё вышэйшай адукацыі. Навука. Львоўска-варшаўская філасофская школа. Разнастайнасць літаратурных напрамкаў. «Скамандрыты». Футурыстычны напрамак. «Кракаўскі авангард». Разнастайнасці рэалізму. Раман «Сяляне» У. Рэймонта. Мастацкія плыні ў выяўленчым мастацтве. Скульптура (К. Дунікоўскі). Архітэктура. Тэатральнае мастацтва. Л. Шылер. Музыка (К. Шыманоўскі, І. Падэрэўскі). Кінематограф. Уплыў падзей Другой сусветнай вайны на развіццё культуры.

3. Чэхаславакія ў міжваенны перыяд і гады Другой сусветнай вайны. Рэвалюцыя 28 кастрычніка 1918 г. у Чэхіі. Марцінская дэкларацыя Славацкага нацыянальнага савета. Стварэнне Чэхаславацкай рэспублікі. Фарміраванне межаў дзяржавы. Цешынская Сілезія. Падкарпацкая Русь. Славацкая рэспубліка саветаў. Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя рэформы 1918—1920 гг. Аграрная рэформа. Канстытуцыя 1920 г. Парламенцкія выбары 1920 г. «Чырвона-зяленая» ўрадавая кааліцыя. Асноўныя палітычныя групы і кааліцыі. Рабочы рух 1920—1923 гг. Закон «Аб ахове рэспублікі» (1923 г.). Шматнацыянальны склад ЧСР.

Афармленне “агульнанацыянальнай” кааліцыі. Нефармальныя ўладныя структуры. Аграрная партыя. Унутраная палітыка ўрадаў. Датэрміновыя парламенцкія выбары 1929 г. Змены ў расстаноўцы палітычных сіл. Урад Ф. Удржала. Дыспрапорцыі ў эканамічным развіцці рэгіёнаў. Асаблівасці аграрнай рэформы ў Славакіі. Эканамічны ўздым 1924—1929 гг. Асаблівасці сусветнага эканамічнага крызіса ў Чэхаславакіі на рубяжы 1920-1930-х гг. Актывізацыя рабочага руху. Палярызацыя палітычных сіл.

Прамысловае і сельскагаспадарчае развіццё краіны ў сярэдзіне 1930-х гг. Надзвычайныя законы 1933 г. Пасіленне ўплыву сепаратысцкіх рухаў у партыях нацыянальных меншасцей Славацкая народная партыя А. Глінкі. Судэта-нямецкая партыя К. Генлейна. Парламенцкія і прэзідэнцкія выбары 1935 г. Радыкалізацыя грамадскіх настрояў. Мюнхенскі дыктат і падзел Чэхаславакіі. Другая рэспубліка. Абвешчэнне незалежнасці Славакіі. Ліквідацыя Другой рэспублікі. Стварэнне Пратэктарата Багеміі і Маравіі і ўключэнне яго ў склад Германіі.

Чэхаславацкае пытанне на Парыжскай мірнай канферэнцыі 1919 г. Міжнародна-прававое афармленне межаў ЧСР. Знешнепалітычныя прыярытэты

ЧСР. Удзел у стварэнні Малай Антанты. Локарнскія пагадненні 1925 г. і праблема бяспекі Чэхаславакіі. Савецка-чэхаславацкае збліжэнне ў 1930-я гг. Удзел Чэхаславакіі ў распрацоўцы канцэпцыі калектыўнай бяспекі. Дамова аб узаемадапамозе паміж Чэхаславакіяй, Францыяй і СССР (1935 г.). Мюнхенскае пагадненне 1938 г. Уварванне польскіх і вянгерскіх войскаў у кастрычніку-лістападзе 1938 г.

Чэшскі і славацкі народы ў гады Другой сусветнай вайны. Асаблівасці акупацыйнага рэжыма ў Пратэктараце Багеміі і Маравіі. Фарміраванне Руху Супраціву на чэшскіх землях. Два цэнтры Руху Супраціву, іх дзейнасць. Чэхаславацка-савецкая дамова аб сяброўстве, узаемнай дапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве (снежань 1943 г.). Стварэнне Славацкай рэспублікі ў сакавіку 1939 г. Фарміраванне антыфашысцкага Руху Супраціву. Славацкі нацыянальны савет. Славацкае нацыянальнае паўстанне 1944 г. Акупацыя краіны Германіяй. Фарміраванне Нацыянальнага фронту чэхаў і славакаў. Маскоўскія перамовы 1945 г. Кошыцкая праграма. Паўстанне ў Празе. Вызваленне Чэхаславакіі.

Культура Чэхаславакіі. Школьная адукацыя. Развіццё вышэйшай адукацыі. Тэорыя чэхаславакізму і яе уплыў на развіццё славацкай самасвядомасці. Узнаўленне дзейнасці Славацкай Маціцы. Навука. Філасофія. Гістарыяграфія. Агульнадэмакратычны і рэвалюцыйны напрамкі чэшскай літаратуры. Я. Гашэк. Чэшскі паэтызм. К. Тэйге. Творчасць К. Чапэка. Выяўленчае мастацтва. Абстракцыянізм. Ф. Купка. Рэалістычны і сюррэалістычны напрамкі ў жывапісу. Скульптура. Архітэктура. Фарміраванне славацкай і закарпацкай школ жывапісу. Развіццё тэатральнага мастацтва. Музыка. Развіццё кінематографа. Развіццё культуры ў гады Другой сусветнай вайны.

4. Польшча ў 1945–1989 гг. Рашэнні Ялцінскай канферэнцыі па польскім пытанні. Стварэнне Часовага ўрада нацыянальнага адзінства. Пацдамская канферэнцыя і ўсталяванне заходняй мяжы дзяржавы. Роля савецкага фактара ў палітычным жыцці Польшчы. Эканамічныя наступствы Другой сусветнай вайны. Правядзенне сацыяльна-эканамічных рэформ. Барацьба за выбар шляхоў пасляваеннага развіцця. С. Мікалайчык. Парламенцкія выбары 1947 г. Прыняцце “Малай” Канстытуцыі. Ліквідацыя легальнай апазіцыі і ўзброеных падпольных фарміраванняў. Змены ў палітычнай і сацыяльна-эканамічным жыцці краіны канца 1940-х гг. Прыняцце сталінскай мадэлі сацыялізму.

Курс на фарсіраваннае будаўніцтва сацыялізму. Афармленне камандна-размеркавальнай сістэмы. Палітычныя рэпрэсіі канца 1940 – пачатку 1950-х гг. Канстытуцыя 1952 г. Дыспрапорцыі ў развіцці эканомікі ў сярэдзіне 1950-х гг. Грамадска-палітычны крызіс 1956 г. Ул. Гамулка. Пошук шляхоў рэфармавання сістэмы. Грамадска-палітычная адліга. Адмова ад гвалтоўнай калектывізацыі. Спробы нармалізацыі адносін з Касцёлам. Наростанне эканамічных і палітычных цяжкасцей у 1960-я гг. Канфлікты паміж уладай і інтэлігенцыяй. ПНР.

Эра Э Герэка. Спробы рэфармавання сістэмы. Навукова-тэхнічнае і тэхналагічнае адставанне. Павелічэнне знешняй запазычанасці Польшчы ў сярэдзіне 1970-х гг. Актывізацыя рабочага руху. Афармленне арганізаванай

апазіцыі. Сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс 1980-1981 гг. Стварэнне незалежнага прафсаюза “Салідарнасць”. Л. Валенса. Увядзенне ваеннага становішча ў канцы 1981 г. Безвыніковасць эканамічных рэформ першай паловы 1980-х гг. З’яўленне рэфарматарскай плыні ў ПАРП. “Круглы стол” 1989 г. і яго рашэнні. Парламенцкія выбары 1989 г. Стварэнне некамуністычнага ўрада Т. Мазавецкага.

Міжнароднае палажэнне ПНР, яе знешнепалітычныя арыентыры. Дамова аб савецка-польскай мяжы 1945 г. Дамова 1953 г. з ГДР. Удзел у фарміраванні блокавых структур. Савет эканамічнай узаемадапамогі. Арганізацыя Варшаўскай дамовы. Польскія антыядзерныя ініцыятывы. Дамова ПНР і ФРГ (1970). Актывізацыя адносін з заходнімі краінамі ў 1970-я гг. Эканамічныя санкцыі ЗША супраць Польшчы ў 1980-я гг.

Культура ПНР. Рэформа школьнай адукацыі. Развіццё вышэйшай адукацыі. Ідэалагізацыя культуры і навукі. Літаратурны працэс. “Літаратура разліку”. “Інтэлектуальная літаратура” (1960-1980-я гг.). Навуковая фантастыка С. Лема. Драматургія. Каталіцкія выданні. Самвыдат і падпольныя выдавецкія цэнтры. Польская культурная эміграцыя. Ч. Мілаш. Выяўленчае мастацтва. Скульптура. Архітэктура. Тэатральнае мастацтва. Музыка. К. Пендэрэцкі. Польскае кіно. А. Вайда.

5. Чэхаславакія ў 1945–1989 гг. Расстаноўка палітычных сіл у краіне ў 1945 г. Урад Нацыянальнага фронту чэхаў і славакаў. Прававы статус Славакіі. Характар сацыяльна-эканамічных рэформ. Палітычная барацьба напярэдадні парламенцкіх выбараў 1946 г. Рост уплыву Дэмакратычнай партыі Славакіі. Урад К. Готвальда і яго праграма. Савецкі фактар у палітычным жыцці Чэхаславакіі. Лютаўскі палітычны крызіс 1948 г. Канстытуцыя 9 мая 1948 г. Абмежаванне паўнамоцтваў славацкіх нацыянальных органаў. Прыняцце сталінскай мадэлі пабудовы сацыялізму.

Асаблівасці сацыяльна-эканамічных і палітычных пераўтварэнняў у краіне. Праграма выраўнівання дыспрапорцыі ў народнай гаспадарцы. Палітычныя працэсы канца 1940-х – пачатку 1950-х гг. Палітычны канфлікт канца 1950-х гг. А. Новатны. Канстытуцыя 1960 г. Нарастанне палітычнага і эканамічнага крызісу ў сярэдзіне 1960-х гг. Абвастрэнне чэшска-славацкіх адносін. Раскол у кіраўніцтве КПЧ. А. Дубчак. “Пражская вясна”. Ваенная інтэрвенцыя 1968 г. краін-удзельніц АВД. Пераўтварэнне ЧСР у федэратыўную дзяржаву.

Наступленне на рэфарматараў. Г. Гусак. Вяртанне да цэнтралізаваных метадаў кіравання эканомікай. Пспехі ў эканоміцы на пачатку 1970-х гг. Распаўсюджанне негатыўных з’яў у эканоміцы ЧСФР у канцы 1970-х гг. Распаўсюджанне адміністрацыйна-дырэктыўнага кіравання на грамадска-палітычнае жыццё. Узнікненне і дзейнасць апазіцыі ў краіне і за яе межамі. “Хартыя 77”. Нарастанне грамадска-палітычнага крызіса. Рэвалюцыйныя падзеі ў лістападзе 1989 г. “Грамадзянскі форум”. “Грамадства супраць гвалту”. Стварэнне ўрада “нацыянальнай згоды” (снежань 1989 г.). Прэзідэнцкія выбары. В. Гавел.

Міжнароднае палажэнне Чэхаславакіі, яе знешнепалітычныя арыенціры. Уключэнне ЧСР у сістэму бяспекі краін ЦПУЕ. Удзел у СЭУ і АВД.

Нармалізацыя чэхаславацка-германскіх адносін у 1970-я гг. Актывізацыя адносін з краінамі Захаду. ЧСФР і Рада па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе. ЧСР у ААН.

Культура ЧСР. Стварэнне адзінай сістэмы дзяржаўнай школы. Развіццё навукі і вышэйшай адукацыі. Ідэалагічны і палітычны ціск КПЧ на развіццё культуры. Дыферэнцыяцыя мастацкай творчасці: афіцыйная, самвыдатаўская, эмігранцкая, літаратура андэграунда. Чэшская паэзія. Я. Сейферт. Развіццё тэатральнага мастацтва. В. Гавел. Выяўленчае мастацтва. Скульптура. Архітэктура. Музыка. Кінематограф (М. Форман, Й. Менцэль, Ю. Якубіска).

7. Польшча ў 1990-я – пачатку XXI ст. Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя пераўтварэнні ўрада Т. Мазавецкага. План Л. Бальцаровіча па аздараўленні эканомікі. Самароспуск ПАРП. Прэзідэнцкія выбары 1990 г. Л. Валенса. Праграма паўсямеснай прыватызацыі (1991). Рэфармаванне сельскай гаспадаркі. Малая канстытуцыя 1992 г. Перамога на парламенцкіх выбарах 1993 г. Саюза дэмакратычных левых сіл. Пагаршэнне сацыяльна-эканамічнага становішча.

Прэзідэнцкія выбары 1995 і 2000 г. (А. Квасьнеўскі). Кастытуцыя 1997 г. Перамога на парламенцкіх выбарах 1997 г. Выбарчай акцыі “Салідарнасць”. Эканамічны ўздым другой паловы 1990-х гг. Роля замежнага капітала. Фінансавы крызіс другой паловы 1990-х гг. Парламенцкія выбары 2001 г. Левы кабінет Л. Мілера (2001-2004). Фарміраванне правацэнтрысцкіх партый. “Права і справядлівасць”. Грамадзянская платформа. Прэзідэнцкія і парламенцкія выбары 2005 г. Л. Качыньскі. Па-зачарговыя парламенцкія выбары 2007 г. Палітыка кабінета Д. Туска. Фінансава-эканамічны крызіс 2008-2009 гг. і яго наступствы. Супрацьстаянне прэзідэнта і ўрада. Катастрофа пад Смаленскам (2010) і яе палітызацыя. Прэзідэнцкія выбары 2010 г. Б. Камароўскі. Парламенцкія выбары 2011 г. Палітыка кабінета Д. Туска.

Змены знешнепалітычных прыярытэтаў. Удзел у агульнаеўрапейскіх аб’яднаннях. Прыняцце ў НАТА. Уступленне ў Еўрасаюз. Развіццё рэгіянальнага супрацоўніцтва. Вышэградская група. Савет дзяржаў Балтыйскага мора. Польшка-расійскія і польска-беларускія адносіны. Удзел у міжнародных міратворчых місіях. Старшынства ў ЕС.

8. Чэхія і Славакія ў 1990 - пачатку XXI ст. Чэха-Славацкая федэратыўная рэспубліка (1991–1992 гг.). Фарміраванне дэмакратычных інстытутаў улады. Парламенцкія выбары 1990 г. Праграма эканамічных рэформ. Закон аб прыватызацыі 1991 г. Канстытуцыйны закон аб Чэха-Славацкай федэрацыі (закон аб раззеле паўнамоцтваў). Абвастранне міжнацыянальных супярэчнасцей. Парламенцкія выбары 1992 г. Рашэнне аб раззеле федэрацыі. Прыняцце Канстытуцыйных законаў Славакіі і Чэхіі. Змена знешнепалітычнай арыентацыі. Збліжэнне з Захадам. Развіццё рэгіянальнага супрацоўніцтва. Вышэградская група.

Чэшская рэспубліка. Палітычная і эканамічная дэзінтэграцыя са Славакіяй. Сістэмныя пераўтварэнні правацэнтрысцкіх ўрадаў. Працяг рэфармавання эканамічнага жыцця краіны. Роля замежнага капітала. Спад прамысловай вытворчасці ў першай палове 1990-х гг. Сацыяльныя наступствы рэформ.

Прэзідэнт В. Гавел (1993-2003). Парламенцкія выбары 1996 г. Прэм'ер-міністр (1992-1997) і прэзідэнт (з лютага 2003 г.) В. Клаус. Пад'ём у сацыяльна-эканамічным развіцці. Палітыка кабінета І. Пароўбека. Перамога дэмакратаў на парламенцкіх выбарах 2006 г. Палітыка ўрада М. Тапаланека. Урадавы крызіс. Дзейнасць ўрада спецыялістаў на чале з Я. Фішарам (2009-2010). Парламенцкія выбары 2010 г. Дзейнасць кааліцыйнага ўрада П. Нечаса. Фінансава-эканамічны крызіс 2008-2009 гг. і яго наступствы. Сацыяльна-эканамічныя рэформы пачатку XXI ст.

Знешнепалітычныя прыярытэты Чэхіі. Удзел у еўраструктурах. Уступленне ў НАТА, Еўрасаюз. Развіццё рэгіянальнага супрацоўніцтва. Удзел у міжнародных міратворчых аперацыях. Старшынства ў ЕС.

Славацкая рэспубліка. Палітычная і эканамічная дэзінтэграцыя з Чэхіяй. Цяжкасці ў пераўтварэнні эканомікі. Спад прамысловай вытворчасці. Праблемы ў галіне сельскай гаспадаркі. Прэзідэнт М. Ковач (1993-1998). Дзейнасць урада У. Меч'яра (1990-1998, з перапынкамі). Супрацьстаянне прэзідэнта і ўрада. Рост этнічных і рэлігійных супярэчнасцей. Парламенцкія выбары 1998 г. і перамога сацыял-дэмакратаў. Эканамічныя і сацыяльныя рэформы ўрада М. Дзурынды (1998-2006). Ажыўленне гаспадарчай дзейнасці ў канцы 1990-х гг. Змены ў законе аб выбарах прэзідэнта. Прэзідэнцкія выбары 1999 г. Р. Шустэр. Прэзідэнт І. Гашпаравіч (2004-2009, з 2009 г.). Парламенцкія выбары 2006 г. Асноўныя напрамкі дзейнасці ўрада Р. Фіца. Парламенцкія выбары 2010 г. Дзейнасць урада І. Радзічкавай. Датэрміновыя парламенцкія выбары 2012 г. Урад Р. Фіца.

Знешнепалітычныя прыярытэты Славакіі. Уступленне ў ААН. Удзел у агульнаеўрапейскіх аб'яднаннях. Развіццё адносін з ЕС. Уступленне ў НАТА (2002). Уступленне ў ЕС. Рэгіянальнае супрацоўніцтва. Праблема ўрэгулявання адносін з Венгрыяй. Супрацоўніцтва з Расіяй і Беларуссю.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЛА

№п /п	Назвы раздзелаў, тэм	Колькасць гадзін				
		Аўдыторныя				Самаст. праца
		Лекцыі	Практыч., семінар.	Лаб. занят.	КСР	
1	Заходнія славяне ў гады Першай сусветнай вайны	4				4
2	Польшча ў міжваенны перыяд і гады Другой сусветнай вайны	6	4		2	6
3	Польшча ў 1945-1989 гг.	10	6			8
4	Польшча ў 1990 – пачатку XXI ст.	4				8
5	Чэхаславакія ў міжваенны перыяд і гады Другой сусветнай вайны.	6	4		2	8
6	Чэхаславакія ў 1945-1989 гг.	8	6			8
7	Чэхія і Славакія ў 1990-пачатку XXI ст.	4			2	8
	Усяго	42	20		6	50

Літаратура

№№ п/п	Назва	Год выдання
Асноўная		
1.	Нарыс гісторыі Польскай дзяржавы і народа.	Мн., 2006.
2.	Краткая история Польши. С древнейших времен до наших дней.	М., 1993.
3.	<i>Семиряга М. И.</i> Коллаборационизм. Природа, типология и проявления в годы Второй мировой войны.	М., 2000.
4.	Лукьянов П. Г. Новейшая история стран Центральной и Восточной Европы (1944–2000 гг.). Учебное пособие.	Могилев, 2000.
5.	Хрестоматия по истории южных и западных славян. В 3-х т. Т. 3.	Мн., 1987–1991.
6.	Царюк Н. А., Козик Л. А. Новейшая история западных славян с 1914 г. до начала XXI в.	Мн., 2004.
7.	История южных и западных славян: В 2 т. Т. 2.	М., 1998.
8.	Центрально-Восточная Европа во второй половине XX века: В 3 т. Т. 1.	М., 2004
9.	Движение Сопротивления в странах Центральной и Юго-Восточной Европы. 1939-1945.	М., 1995.
10.	Чехия и Словакия в XX веке. Очерки истории. В 2кн.	М., 2005.
11.	Лазько Р.Р. Еўрапейская палітыка Польшчы (1932-1939).	Мн., 2000.
Дадатковая		
12	Революции 1989 года в странах Центральной (Восточной) Европы. Взгляд через десятилетие.	М., 2001.
13.	Яжборовская И. С., Яблоков А. Ю., Парсаданова В. С. Катынский синдром в советско-польских и российско-польских отношениях.	М., 2001.
14.	Волокитина Т. В., Мурашко Г. П., Носкова А. Ф., Покивайлова Т. А. Москва и Восточная Европа: Становление политических режимов советского типа. 1949–1953. Очерки истории.	М., 2002.
15.	Первая мировая война и проблема политического переустройства Центральной и Юго-Восточной Европы.	М., 1991.
16.	Политическая трансформация стран Центральной и Восточной Европы.	М., 1997
17.	Политические кризисы и конфликты 50-60-х годов в Восточной Европе.	М., 1993.
18.	Славянские народы: общность истории и культур. К 70-летию В.К. Волкова.	М., 2000.
19.	Мильтюхов М. Советско-польские войны. Военно-политическое противостояние 1918 – 1939 гг.	М., 2001.
20.	Краткая история Чехословакии. С древнейших времен до наших дней. М., 1988.	
21.	Версаль и новая Восточная Европа.	М., 1996.

Спис артыкулаў для рэцензавання:

1. Волобуев В. В. Владислав Гомулка и подавление «Пражской весны». О некоторых взглядах польского партийного лидера на реформы в Чехословакии // Славяноведение. 2008. №3. С. 41-47.
2. Серационова Е. П. Российские эмигранты в Чехословакии в межвоенные годы // Вопросы истории. 1997. №5. С. 124-133.
3. Орехов А. М. Польское направление международной политики СССР в 1956 году // Славяноведение. 2009. №3. С. 27-42.
4. Марьина В. В. Дипломатия Бенеша после Мюнхенского соглашения, 1939-1945 годы // Новая и новейшая история. 2009. №4. С. 59-84.
5. Задорожнюк Э. Г. «Хартия 77» и концепция «параллельного общества» в Чехословакии // Новая и новейшая история. 2008. №5. С. 84-98.
6. Кобрын М. У. Славацкая мадэль пераходнага грамадства (1989-2008 гг.) // Інтэграцыйныя працэсы ў гісторыі краін Усходняй Еўропы. Матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі. Мн., 2008. С. 371-377.
7. Крючков И. В. Чехословацкая идея и «венгерский вопрос» в годы Первой мировой войны // Российские и славянские исследования. Мн., 2007. Вып. 2. С. 64-71.
8. Новопашин Ю.С. О причинах восточноевропейских революций 1989 г. (международный аспект) // Вопросы истории. 2010. №2. С. 3-14
9. Волобуев В. В. О некоторых подпольных политических организациях в Польше в 1950-1960-е годы // Славяноведение. 2010. №3. С. 36-43.
10. Мірановіч Я. Праваслаўная царква ў палітыцы Польскай дзяржавы // Российские и славянские исследования. Мн., 2007. Вып. 2. С. 72-82.
11. Марьина В. В. Чехословацкие воинские части в СССР. 1941-1945 годы // Новая и новейшая история. 2010. №3. С. 83-105.
12. Морозов С. В. Польско-чехословацкие отношения и конвенция об определении агрессора 3-4 июля 1933 года // Славяноведение. 2008. №1. С. 29-36.
13. Мурашко Г. П. Государственная власть и католическая церковь в странах Центральной Европы. 1948-1952 годы // Новая и новейшая история. 2007. №2.
14. Носкова А. Ф. Сталин, польские коммунисты и создание Польского комитета национального освобождения (по новым документам архивов России) // Славяноведение. 2008. №3. С. 3-21.
15. Яжборовская И. С. Введение военного положения в Польше. Позиция советского руководства (1980-1981 годы) // Новая и новейшая история. 2010. №3. С. 120-141.
16. Рыхлік Я. Славацка-балгарскія ўзаемадачыненні ў 1939-1945 гг. // Российские и славянские исследования. Вып. 4. Мн., 2009. С. 31-43.
17. Орлик И.И. Эдуард Бенеш: годы побед и поражений // Новая и новейшая история. 2008. №5. С. 145-161.
18. Вашкевич И. В. Внутриполитическая борьба в Чехословакии в 1943-1948 гг. // Российские и славянские исследования. Вып. 4. Мн., 2009. С.75-83.
19. Приступа Н. Н. Вацлав Клофач – идеолог и лидер чехословацкого политического течения национальных социалистов // Российские и славянские исследования. Вып. 4. Мн., 2009. С.198-204.
20. Лукашанец С. А. Палітыка польскай дзяржавы ў адносінах да нямецкага насельніцтва ў перыяд інтэграцыі заходніх земляў (1945-1950) // Российские и славянские исследования. Вып. 4. Мн., 2009. С. 211-220.

21. Серапионова Е. П. Чешские земли, чехи и немецкий вопрос (1918-1945) // Славяноведение. 2000. № 5.
22. Фирсов Е. Ф. Движение словаков за автономию и чешские отклики на «пражский централизм» (1920-1930-е годы) // Национальный вопрос в Восточной Европе. Прошлое и настоящее. М., 1995.
23. Волокитина Т. В. Православная церковь в системе государственно-церковных отношений в Польше первой половины XX века // Российские и славянские исследования. Вып. 3. Мн., 2008. С. 26-47.
24. Шевченко К. В. Русинский вопрос в межвоенной Чехословакии // Славяноведение. 2003. №3.
25. Приступа Н. Н. Концепция “национального социализма” Чехословацкой национально-социалистической партии (1930-1940-е гг.) // Российские и славянские исследования. Вып. 3. Мн., 2008. С. 83-92.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

Нумар раздзела. Тэмы, занятка	Назва раздзела, тэмы, занятка; пералік вивучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін				Матэрыяльнае забеспячэнне занятка (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Форма кантроля ведаў
		лекцыі	Практычныя (семінарскія заняткі)	Лабараторныя заняткі	Кіруемая самастойная работа студэнтаў			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	<p>Польскі народ у гады Першай сусветнай вайны. Утварэнне незалежнай польскай дзяржавы</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становішча польскага насельніцтва ў складзе Расіі, Германіі і Аўстра-Венгрыі. 2. Грамадска-палітычны і нацыянальна-вызваленчы рух на польскіх землях. 3. “Польскае пытанне” на міжнароднай арэне. 4. Перадумовы стварэння незалежнай дзяржавы. 	2				карта	1, 2, 4, 5, 6, 15, 20, 22.	Экспрэс-апытанне
2.	<p>Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё Польшчы ў міжваенны перыяд.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Палітычная сістэма польскай дзяржавы (1918—1926 гг.). 2. Фарміраванне межаў Польшчы. 3. Дзяржаўны пераварот 1926 г. Усталяванне рэжыма санацыі. 4. Эканамічнае развіццё Польшчы ў міжваенны перыяд. 	4				Карта	1, 2, 4, 5, 6	Экспрэс-апытанне.
3	<p>Польшча ў гады Другой сусветнай вайны.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Германа-польская ваенная кампанія. 2. Асаблівасці акупацыйнага рэжыма на польскіх землях. 3. Стварэнне і дзейнасць урада ў эміграцыі. 	2				карта	1, 2,3, 4, 5, 6, 9, 13, 18, 19	Эспрэс-апытанне, індывідуальныя кансультацыі

	4. Фарміраванне Руху Супраціву на польскіх 5. Вызваленне Польшчы. Усталяванне двухуладдзя.							
4.	Палітычныя і сацыяльна-эканамічныя пераўтварэнні ў Польшчы ў 1945-1948 гг. 1. Фарміраванне і дзейнасць ЧУНА. 2. Сацыяльна-эканамічныя рэформы. 3. Дзейнасць палітычнай апазіцыі. 4. Дзейнасць падпольных узброеных арганізацый.	2				Карта	1, 2, 4, 5, 6, 7	Экспрэс-апытанне
5.	Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё Польшчы ў канцы 1940-х – к.1960-х гг. 1. Палітычная сістэма ПНР і механізмы яе функцыянавання. 2. Эканамічнае развіццё Польшчы. Нарастанне крызісных з’яў. 3. Грамадска-палітычны крызіс 1956 г. і наступствы. 4. Грамадска-палітычнае развіццё Польшчы ў 1960-я гг.	4				карта	1, 2, 4, 5, 6, 14, 17	Экспрэс-апытанне
6.	Крызіснае развіццё Польшчы ў 1970-1980-я гады. 1. Эканамічныя рэформы 1970-х гг. 2. Разгортванне грамадска-палітычнага руху ў краіне. Складванне апазіцыі. 3. Сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс 1980—1981 г. і яго наступствы. 4. Правядзенне “кр’глага стала”. Пераход да парламенцкай дэмакратыі.	4					1, 2, 4, 5, 6, 12	Экспрэс-апытанне
7.	Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё Польшчы ў 1990-я — пачатку XXI ст. 1. Складванне і дзейнасць палітычнай сістэмы РП. 2. Эканамічныя рэформы і вынікі іх рэалізацыі. 3. Знешняя палітыка РП.	4			2		1, 2, 4, 5, 6	Экспрэс-апытанне, праверка рэцэнзій
8.	Чэшскі і славацкі народы ў гады Першай сусветнай вайны. Утварэнне незалежнай Чэхаславацкай дзяржавы.	2				карта	4, 5, 6, 7, 10, 15, 19, 20	Экспрэс-апытанне, гутарка

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Становішча чэшскіх і славацкіх земляў у складзе Аўстра-Венгрыі. 2. Чэшскі і славацкі грамадска-палітычны і нацыянальна-вызвалены рух у гады Першай сусветнай вайны. 3. “Чэхаславацкае пытанне” у палітыцы краін Антанты. 4. Перадумовы стварэння незалежнай чэхаславацкай дзяржавы. 							
9	<p>Палітычнае і эканамічнае развіццё Чэхаславакіі ў міжваенны перыяд.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Палітычная сістэма Чэхаславацкай рэспублікі. 2. Фарміраванне межаў ЧСР. 3. Эканамічнае развіццё Чэхаславакіі. 4. Стварэнне “другой рэспублікі”. Ліквідацыя Чэхаславакіі. 	4				карта	4-7, 10, 20	Экспрэс-апытанне, гутарка
10.	<p>Чэшскі і славацкі народы ў гады Другой сусветнай вайны.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асаблівасці акупацыйнага рэжыма пратэктарата Багеміі і Маравіі. 2. Стварэнне і дзейнасць чэхаславацкага ўрада ў эміграцыі. 3. Славацкая Рэспубліка. 4. Фарміраванне і дзейнасць Руху Супраціву на чэшскіх і славацкіх землях. 5. Вызваленне Чэхаславакіі. 	2				карта	3, 4-7, 9, 10, 18, 19, 20	Экспрэс-апытанне, гутарка
11.	<p>Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё Чэхаславакіі ў 1945-1948 гг.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складванне і функцыянаванне палітычнай сістэмы Чэхаславакіі. 2. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Чэхаславакіі ў 1945—1948 гг. 3. Лютаўскі палітычны крызіс. Пераход да 	2				карта	4-7, 10, 20	Экспрэс-апытанне, гутарка

	сталінскай мадэлі сацыялізму.							
12	Палітычнае і эканамічнае развіццё Чэхаславакіі ў канцы 1940-х — канцы 1960-х гг. 1. Палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё ЧССР у к. 1940-х — с. 1960-х гг. 2. Нарастанне эканамічнага і палітычнага крызісаў у с. 1960-х гг. 3. “Пражская вясна” і яе падаўленне.	4				карта	4-7, 10, 14, 17, 20	Экспрэс-апытанне, гутарка
13	Палітычнае і эканамічнае развіццё ЧСР у 1970-1992 гады. 1. Сацыяльна-эканамічнае развіццё ЧСР у 1970—1989 гг. 2. Узнікненне і дзейнасць апазіцыі ў краіне і за яе межамі. 3. “Аksamitnaya rěvalucyja” 1989 г. і яе вынікі. 4. Палітычныя і сацыяльна-эканамічныя рэформы 1989-1992 гг.	2					4-7, 10, 12, 20	Экспрэс-апытанне. Індывідуальныя кансультацыі
14	Палітычнае і эканамічнае развіццё Чэшскай рэспублікі (1993—пач. XXI ст.) 1. Палітычнае развіццё Чэшскай рэспублікі. 2. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Чэхіі. 3. Знешняя палітыка Чэхіі.	2			2		4-7, 10, 16	Экспрэс-апытанне, праверка пісьмовых заданняў
15.	Палітычнае і эканамічнае развіццё Славацкай рэспублікі (1993—пач. XXI ст.) 1. Палітычнае развіццё Славакіі. 2. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Славакіі. 3. Знешняя палітыка Славакіі.	2					4-7, 10, 16	Экспрэс-апытанне.
16.	Асаблівасці функцыянаванне нацыянальных дзяржаў у міжваенны перыяд. 1. Асноўныя напрамкі нацыянальна-вызваленчага і грамадска-палітычнага руху. Прычыны стварэння незалежнай польскай і чэхаславацкай дзяржаў. 2. Фарміраванне і асаблівасці функцыянавання дзяржаўна-палітычнай сістэмы ў Польшчы і		4			карта	1, 2, 4-7, 10	Апытанне. Дыскусія, праблемныя заданні.

	<p>Чэхаславакіі ў міжваенны перыяд.</p> <p>3. Роля нацыянальнага фактару ў функцыянаванні польскай і чэхаславацкай дзяржаў у 1920-1930-я гады.</p> <p>4. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Польскай і Чэхаславацкай дзяржаў у міжваенны перыяд.</p>							
17	<p>Рух супраціўлення на польскіх, чэшскіх і славацкіх землях ў гады Другой сусветнай вайны.</p> <p>1. Асаблівасці польскага руху супраціўлення: плыні, канцэпцыі, сродкі, вынікі барацьбы.</p> <p>2. Асаблівасці чэшскага руху супраціўлення: плыні, канцэпцыі, сродкі, вынікі барацьбы.</p> <p>3. Славацкі рух Супраціву: палітычныя напрамкі, мэты, форма, сродкі, вынікі барацьбы.</p>		4			карта	4-7, 9, 10, 13, 20	Апытанне, дыскусія.
18	<p>Мадэлі грамадска-палітычнага развіцця Польшчы і Чэхаславакіі (1945-1948 гг.) і іх рэалізацыя.</p> <p>1. “Народная дэмакратыя”: асаблівасці існавання і функцыянавання палітычнай сістэмы.</p> <p>2. Канцэпцыі пасляваеннага развіцця Польшчы і Чэхаславакіі і барацьба за іх рэалізацыю</p> <p>3. Лютаўскі палітычны крызіс у Чэхаславакіі.</p>		4			карта	4-7, 10, 20	Апытанне, дыскусія, праца з дакументам і
19	<p>Грамадска-палітычны крызіс 1956 г. у польшчы: прычыны, ход, вынікі.</p> <p>1. Асаблівасці функцыянавання польскага грамадства ў першай палове 1950-х гг.</p> <p>2. Роля народных выступленняў у правядзенні рэформ.</p> <p>3. “Польскі шлях да сацыялізму”: асноўныя ідэі і спробы іх рэалізацыі. Мадэлі эканамічнай трансфармацыі, асноўныя напрамкі і вынікі рэформ.</p>		2		2		4-7, 14, 17, 18	Дыскусія, праца з дакументам і, індывідуальныя кансультацыі. Праверка канспектаў
20	<p>Грамадска-палітычны крызіс 1968 г. у Чэхаславакіі.</p>		2			Карта	4-7, 10, 17, 18, 20	Дыскусія, праца з

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага і грамадска-палітычнага развіцця Чэхаславакіі ў сярэдзіне 1960-х гг. 2. “Праграма дзеянняў” і шляхі яе рэалізацыі. 3. Ацэнка падзеяў “пражскай вясны” міравой супольнасцю. 							дакументам і
21	<p>Знешняя палітыка заходнеславянскіх краін у XX – пачатку XXI ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фарміраванне межаў незалежных польскай і чэхаславацкай дзяржаў. 2. Асноўныя напрамкі знешнепалітычнай дзейнасці краін у міжваенны перыяд: прычыны, асноўныя падзеі, вынікі. 3. Міжнародная дзейнасць урадаў у эміграцыі: напрамкі і вынікі. 4. Асноўныя напрамкі знешнепалітычнай дзейнасці ў межах “сацыялістычнага блоку”. 5. Змена прыярытэтаў знешняй палітыкі ў 1990-я – пачатку XXI ст.: прычына, напрамкі, вынікі. 		4				4-7, 10, 11, 13, 20	Апытанне, стварэнне вучэбнай праблемнай сітуацыі. дыскусія
Итого:		42	20		6			іспыт

**ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА
ВЫВУЧАЕМАЙ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ З ІНШЫМІ
ДЫСЦЫПЛІНАМІ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ**

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца сагласаванне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з пазначэннем даты і нумару пратакола)
Гісторыя Беларусі	Кафедра гісторыі Беларусі новага і навейшага часу	Узгоднена	Рэкамендавана паралельнае вывучэнне курсаў (пратакол № 13 ад 18.05.2012 г.)
Гіторыя ўсходніх савян	Кафедра гісторыі Расіі	Узгоднена	Рэкамендавана паралельнае вывучэнне курсаў (пратакол № 13 ад 18.05.2012 г.)
Навейшая гісторыя краін Еўропы і Амерыкі	Кафедра новай і навейшай гісторыі	Узгоднена	Рэкамендавана паралельнае вывучэнне курсаў (пратакол № 13 ад 18.05.2012 г.)

**ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ПА ВЫВУЧАЕМАЙ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ
на 200_/200_ вучэбны год**

№№ ПП	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і ўзгоднена на паседжанні кафедры
(пракакол № _____ ад _____ 201_ г.)

Загадычык кафедрай кафедрай
Кандыдат гістарычных навук

Дацент
(ступень, званне)

_____ (подпіс)

А.П. Салькоў
(І. Прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дэкан факультэта
Кандыдат гістарычных навук

Дацэнт
(ступень, званне)

_____ (подпіс)

С.М. Ходзін
(І. Прозвішча)